

[Auken.]

lertid har hverken FFU eller regeringen på nuværende tidspunkt ment at kunne foreslå denne ændring, så længe der under handelsministeriet arbejdes et vigtigt udvalg om den fremtidige teknologiske servicevirksomheds finansiering, der kan komme til at få indflydelse på DTVF's forhold, og som vil få betydning for den langfristede erhvervs politik, vi ønsker ført i socialdemokratiet

Selv om altså både vores forskningspolitiske fornuft og vores ordenssans presser på, er det måske nok klogt at væbne sig lidt med tålmodighed og have tillid til, at der både inden for planlægningsrådets rammer og på det sekretariatsmæssige plan vil blive sat energisk ind på at få den nødvendige koordination tilvejebragt, indtil en endelig løsning kan findes.

I øvrigt er det vel et spørgsmål, vi kan diskutere under udvalgsarbejdet, som jeg går ud fra skal ske i folketingets faste forskningsudvalg, og her kan vel ikke mindst professor Meyers tanker indgå i overvejelserne.

Med disse bemærkninger til selve de konkrete omlægninger skal jeg love socialdemokratiets støtte til en positiv behandling af forslaget, der vil betyde yderligere forenkling og rationalisering af forskningsadministrationen.

Når det er sagt, kunne der imidlertid være behov for at anlægge nogle mere principielle synspunkter på forskningspolitikken i forhold til denne lovgivning. En udvidet erkendelse og viden om den verden og det samfund, vi lever i, er af stor betydning for os som mennesker. Vi kan i dag ikke forestille os et levende samfund uden en betydelig og kvalificeret indsats på det forskningsmæssige område. Endnu mindre kan vi forestille os en moderne erhvervs politik uden samfundets støtte til forskning og produktudvikling — til den nødvendige industrielle innovation, som man siger med et smukt dansk udtryk.

Endelig er det utænkeligt, at man kan løse en række samfundsmæssige problemer uden stadige undersøgelser af problemernes omfang og virkningen af den førte politik. Dette er uden videre indlysende for problemer som forurening, moderne samfærdsel, sygdomsbekæmpelse osv., men det er i virkeligheden mindst lige så væsentligt, at vi

f. eks. på det sociale område har en grundig og kritisk forskning, et område, hvor vi i dag fra samfundets side er så påholdende med bevillinger, at det grænser til det uansvarlige.

Forsømmer man f. eks. at give socialforskningsinstituttet, som er blevet angrebet forskellige steder i pressen og i statsrevisorerens betænkning, de nødvendige økonomiske rammer, vil vi i vor socialpolitik ofte handle i blinde, og det er bestemt ikke billigt.

Samfundet har altså en klar interesse i at støtte og styrke forskningen over et bredt felt; det er ikke godgørenhed, men velforstået samfundsegeninteresse. Men det er lige så nødvendigt, at der sker en samfundsmæssig planlægning og styring af forskningen. Denne styring betyder ikke, at de politiske myndigheder på nogen måde ønsker at blande sig i forskernes løsning af konkrete forskningsproblemer; i valg af metode må forskerne være frit stillet. Nej, ønsket om styring udspringer af, at samfundet føler behov for mere problemorienteret forskning. Det ønsker at gøre forskningen stadig mere relevant for de problemer, der rører sig i samfundet. Dette behov for større samfundsmæssig relevans deles i øvrigt også af de fleste forskere.

Stærkt forenklet kan man sammenfatte en idealmodel for samfundsstyring af forskningen i 3 korte punkter: 1) samfundet søger at opstille en ønskeseddel til forskningen, 2) samfundet foretager gennem en formålsbestemt grovsortering af bevillinger til forskningen en overordnet politisk prioritering, og 3) samfundet søger løbende at fremlægge, diskutere og udnytte forskernes resultater.

Det skelsættende ved det foreliggende lovforslag er, at det konkret lægger op til en bevidst samfundsstyring af forskningen. Lovforslaget betyder som nævnt, at planlægnings synspunkter i loven gives en mere central placering.

Dernæst er der grund til at understrege den i dansk politik enestående indstilling i bemærkningerne til lovforslaget om, at der såvel fra de enkelte forskningsråd som fra planlægningsrådet skal indgives alternative budgetforslag, der jo vil tvinge politikerne i regering og folketing til at vælge, det vil sige formulere en egentlig forskningspolitik. Vi